

17.11.2023 – Norm inzake de toepassing van de Internationale controlestandaarden (ISA's) 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien) in België

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

Gezien artikel 31, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren;

Gezien het ontwerp van norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voorgelegd ter openbare raadpleging die plaatsvond van 5 september 2022 tot 5 oktober 2022;

Gezien het resultaat van deze openbare raadpleging;

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing, ISA's) zijn in België van toepassing sinds de goedkeuring door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister van Economie van de norm van 10 november 2009 inzake de toepassing van de ISA's in België, en meer bepaald op de controle van financiële overzichten (audit) van alle entiteiten met betrekking tot boekjaren afgesloten vanaf 15 december 2014.*
- (2) De International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) heeft daarna een groot aantal ISA's herzien en een nieuwe standaard, ISA 701, aangenomen. Op internationaal vlak zijn deze van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden afgesloten op of na 15 december 2016. Ingevolge deze nieuwe en gewijzigde ISA's werden ook andere ISA's gewijzigd. De norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's (gecoördineerde versie van 10 maart 2021 na de wijziging van §5 door de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing ISA's) maakt deze nieuwe en herziene ISA's in België van toepassing op welbepaalde controleopdrachten.*
- (3) De IAASB zet zijn herzieningswerkzaamheden sindsdien verder en past bestaande ISA's regelmatig aan. Zo werden onder meer ISA 250, 315 en 540 herzien. ISA 250 (Herzien) is op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes die op of na 15 december 2017 aanvangen; ISA 540 (Herzien) is op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes die op of na 15 december 2019 aanvangen; ISA 315 (Herzien 2019) is op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes die op of na 15 december 2021 aanvangen.*

(4) *Het is in het algemeen belang om de coherentie en een hoger kwalitatief niveau van het normatief kader te behouden. Met onderhavige norm wil de Raad van het IBR voormelde standaarden, samen met hun overeenstemmende wijzigingen, van toepassing maken in het Belgisch normatief kader. De ISA's kunnen ook steeds op vrijwillige basis worden toegepast in de gevallen die niet specifiek worden voorzien door de huidige norm. Voor de aan de bedrijfsrevisoren voorbehouden wettelijke opdrachten zullen, indien hierop geen bijzondere normen of aanbevelingen van toepassing zijn, de ISA's van toepassing zijn.*

In de mate dat de toepassing van verdere wijzigingen aan de ISA's in de Belgische context nog niet voorwerp van een Belgische norm uitmaakt, zullen de bedrijfsrevisoren tijdens deze overgangperiode hun professionele oordeelsvorming gebruiken om deze aanpassing zeker te stellen, voor zover dit niet in strijd is met het toepasselijke wettelijke kader. Het IBR zorgt er naar best vermogen voor dat vertalingen van verdere wijzigingen van de internationale standaarden waarop deze norm betrekking heeft, binnen 18 maanden na de inwerkingtreding ervan op internationaal niveau ter beschikking worden gesteld van de bedrijfsrevisoren. Voor zover het IBR vaststelt dat er sprake is van een tegenstrijdigheid met het Belgisch wettelijk en reglementair kader, verbindt het IBR zich ertoe zo spoedig mogelijk en naar beste vermogen te communiceren aan haar leden.

(5) *De definitie van "genoteerde entiteiten" werd aangepast door de bijkomende norm (herziene versie 2020) in de norm (herzien in 2018) inzake de toepassing van de ISA's in België opdat de door artikel 1:11 WVV bepaalde (en gewijzigde) definitie van "genoteerde vennootschap" werd geïntegreerd. Deze wijziging werd ook doorgetrokken naar de term "genoteerde entiteit" in de context van de ISA's.*

De ISA's definiëren de term "beursgenoteerde entiteit" als volgt: "Een entiteit waarvan de aandelen, certificaten of schuldbewijzen aan een erkende effectenbeurs zijn genoteerd, of overeenkomstig de voorschriften van een erkende effectenbeurs of een andere gelijkwaardige instantie worden verhandeld."

Artikel 1:12, 1° en 2° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen bepaalt dat dit begrip betrekking heeft op :

" 1° de genoteerde vennootschappen bedoeld in artikel 1:11;

2° de vennootschappen waarvan de effecten als bedoeld in artikel 2, 31°, b) en c), van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt als bedoeld in artikel 3, 7°, van de wet van 21 november 2017 over de infrastructuur voor de markten voor financiële instrumenten en houdende omzetting van richtlijn 2014/65/EU; (...)"

Bovenvermeld effecten bevatten, met name:

"alle categorieën op de kapitaalmarkt verhandelbare waardepapieren, betaalinstrumenten uitgezonderd, zoals : (...)

b) obligaties en andere schuldinstrumenten, alsmede certificaten betreffende dergelijke effecten;

c) alle andere waardepapieren die het recht verlenen die effecten te verwerven of te verkopen of die aanleiding geven tot een afwikkeling in contanten waarvan het bedrag wordt bepaald op grond

van effecten, valuta's, rentevoeten of rendementen, grondstoffenprijzen of andere indexen of maatstaven;”.

Bijgevolg, wordt de definitie gewijzigd door de definitie van “genoteerde entiteit” in overeenstemming te brengen met de definitie gehanteerd in de ISA’s. Derhalve wordt de definitie gewijzigd.

- (6) Het IBR heeft de vertalingen van deze drie standaarden, samen met hun overeenstemmende wijzigingen ter beschikking gesteld van de bedrijfsrevisoren op zijn website. Voor de Franse vertaling van deze normen werd er samengewerkt met de CNCC (Compagnie nationale des Commissaires aux comptes) en voor de Nederlandse vertaling met de NBA (Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants). Aangezien de vertalingen van internationale standaarden essentieel zijn voor hun toepassing in België, verbindt de Raad van het IBR zich ertoe om verder de eventuele updates van ISA 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien) op te volgen en deze beschikbaar te stellen op de website van het IBR.*
- (7) Het IBR zal, overeenkomstig artikel 31, §7, van de wet van 7 december 2016, de doctrine ontwikkelen met betrekking tot de toepassing van ISA’s 250 (Herzien), 315 (Herzien) en 540 (Herzien) in de Belgische context.*

HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN 31 MAART 2023 DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.

Goedkeuring van onderhavige norm

De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren heeft op 28 oktober 2022 het ontwerp van onderhavige norm aangenomen en ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie.

Overeenkomstig artikel 31, §1, 5de en 6de lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, werd het Instituut op 10 maart door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen gehoord tijdens een hoorzitting waarop deze zijn eigen opmerkingen en die van het College heeft meegedeeld. Na de hoorzitting heeft het Instituut de ontwerpnorm op 31 maart 2023 aangepast.

Overeenkomstig artikel 31, § 2 van voormelde wet, werd deze norm op 19 april 2023 door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op 17 november 2023 door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 november 2023, p. 110370.

Toepassingsgebied

§1. Bij het uitvoeren van de controle van financiële overzichten (audit) die de bedrijfsrevisoren zoals bepaald door de norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's dienen uit te voeren overeenkomstig de daarin opgenomen *International Standards on Auditing* (ISA's), dienen, vanaf de datum van inwerkingtreding van onderhavige norm, de volgende standaarden, met inbegrip van de overeenstemmende wijzigingen, gehanteerd te worden, zoals in de Franstalige en Nederlandstalige versie gepubliceerd op de website van het IBR, waarvan de toepassing in België werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de federale minister van Economie en waarvoor een bericht in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd:

- ISA 250 (Herzien), *Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten* (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2017 aanvangen);
- ISA 540 (Herzien), *De controle van schattingen en toelichtingen daarop* (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2019 aanvangen);
- ISA 315 (Herzien 2019), *Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten* (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2021 aanvangen).

Daarom zal paragraaf 4 van de norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's worden aangevuld met een punt D, dat als volgt luidt:

“D. De herziene ISA's, door het IBR vertaald naar het Nederlands en naar het Frans, zoals aangenomen door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) en van toepassing vanaf boekjaren die beginnen op of na 15 december 2023:

- ISA 250 (Herzien) Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2017 aanvangen);
- ISA 540 (Herzien) De controle van schattingen en toelichtingen daarop (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2019 aanvangen);
- ISA 315 (Herzien 2019) Risico's op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten (op internationaal niveau van toepassing voor verslagperiodes beginnend die op of na 15 december 2021 aanvangen).”.

Wijzigingsbepaling en opheffingsbepaling

§2. Vanaf de datum van inwerkingtreding zoals bepaald in §4 van deze norm wordt §5 van de norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de Internationale controlestandaarden (ISA's), aangenomen door de Raad van het IBR op 21 juni 2018 en goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen op 26 juli 2018 en door de minister van Economie op 26 februari 2019, voor het laatst gewijzigd door de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), aangenomen door de Raad van het IBR op 27 november 2020 en goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen op 11 december 2020, en door de minister bevoegd voor Economie, als volgt gewijzigd:

“In de context van de ISA’s betreft de term “genoteerde entiteiten” in België de organisaties van openbaar belang zoals omschreven door artikel 1:12, 1° en 2° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, alsook de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een niet-gereguleerde markt en de vennootschappen waarvan de effecten zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt buiten de Europese Economische Ruimte (EER).”

§3. De volgende standaarden worden vanaf de datum van inwerkingtreding zoals bepaald in §4 van deze norm opgeheven:

- ISA 250, *Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten*
- ISA 315 (Herzien), *Risico’s op een afwijking van materieel belang identificeren en inschatten door inzicht te verwerven in de entiteit en haar omgeving*
- ISA 540, *De controle van schattingen, met inbegrip van schattingen van reële waarde, alsmede van de toelichtingen daarop.*

Inwerkingtreding

§4. De huidige norm treedt in werking voor de controle van de financiële overzichten (audit) zoals bepaald in §1 van onderhavige norm met betrekking tot boekjaren die beginnen op of na 15 december 2023.